

Tallinna Ülikool
Erialasid lõimiv uuendus

Krisli Johanson, Margit Meltsas, Merili Pilliroog, Kätlin Takk, Anna Sirak, Anneli Rõhtjuk, Laura Lillepuu, Kristi Kurits, Maike Levin, Inga Jegorova, Sigrit Seppik, Kaupo Liiva, Meeri Ehandi

KOOLIEETIKA
ELU projekti portfoolio

Juhendajad: Anu Tammeleht, Merike Saar

Tallinn 2022

SISUKORD

SISSEJUHATUS	3
1. PROBLEEMI OLULISUS JA EESMÄRK	4
2. TEGEVUSTE KIRJELDUS JA SIDUSRÜHMAD	6
3. PILOTEERIMINE	9
4. PROJEKTI JÄTKUSUUTLIKKUS	10
5. TEGEVUSKAVAD	11
6. ENESEREFLEKSIOONID	12
KOKKUVÕTE	18

SISSEJUHATUS

Hea kool on koht, kus kõik osapooled - õpilased, õpetajad, lapsevanemad ning juhtkond tunnevad ennast oodatuna ning nad päriselt tahavad sinna tulla. Koolikultuur on tihti teadvustamata: see on nagu õhk, mida on raske tähele panna, kuid millest sõltub, kas koolis on hea olla või mitte (Sutrop, Toming & Kõnnussaar, 2017). Seetõttu on oluline tähelepanu pöörata koolikultuuri kujundamisele. Koolikultuuri kujundamisel on oluline roll haridusjuhil, ta on justkui kooli visiitkaart. Haridusjuhi ülesanne on kujundada kooli põhiväärtusi, neid järgida ning olla meeskonna looja. Samuti motiveerida oma töötajaid ja toetada õpetajate professionaalset arengut, olles samal ajal eeskujuks oma käitumise ja suhtumisega.

Sellegipoolest ei ole loodud teaduspõhised tugimaterjali haridusjuhtidele eetikapädevuste arendamiseks, et nad saaksid luua head ja eetilist koolikultuuri. Haridusjuhtidele pole loodud eetikakoodeksit nagu seda on näiteks õpetajatel. Seega ei saa ka eeldada, et haridusjuht suudab kujundada eetilist ja head kooli, kui tal ei ole selleks teadmisi.

Soovime panustada sellesse, et haridusjuhte oma eetiliste otsustuste tegemisel toetada. Tugimaterjal on neile abiks, et nad saaksid kujundada lasteaia või kooli kohaks, kus kõigil on hea olla ning kus kõik tunnevad end oodatuna. Samuti loodame, et tänu tugimaterjali loomisele haridusjuht tunneb, et tal on oma otsuste langetamisel millelegi toetuda.

1. PROBLEEMI OLULISUS JA EESMÄRK

Projekti peamiseks eesmärgiks on aidata kaasa koolikultuuri edendamisele läbi eetika. Eelmisel õppeaastal (2020/2021) keskendus projekt õpilastele ja õpetajatele. Projekti tulemusena valmisid õpilastele ja õpetajatele abimaterjalid, millega on võimalik tutvuda veebilehel www.koolieetika.org.

Sellel õppeaastal keskendub projekt koolijuhtidele. See on oluline, kuna teadaolevalt ei ole koolijuhtide eetikapädevuste arendamiseks seni loodud teaduspõhiseid materjale, mis vastaksid just Eesti kontekstile. Haridusjuhtidel puudub eetikakoodeks, millest oma töös lähtuda. Sellest tulenevalt on 2021/2022 õppeaastal läbiviidava „Koolieetika“ projekti eesmärk luua koolijuhtidele veebipõhine abimaterjal, mida haridusjuhid kõikidel tasanditel ja kooli juhtimisega seotud ametnikud (nii kohalikes omavalitsustes kui ministeeriumis) saaksid kasutada täiendkoolituste läbiviimiseks. Õppematerjal panustab ka koolijuhtide kompetentsimudelisse välja toodud pädevuste arendamisse.

Koolieetika veebimaterjal on üles ehitatud juhtumitele, nende analüüsimisele ning võimalike lahenduste leidmisele läbi eetilise lähenemise (Fisher & Kuther, 1997; Zuccherro, 2008; Jordan et al, 2011; Rissanen & Löfström, 2014; Tammeleht et al, 2019; jne). Selleks, et luua koolijuhtidele vastav õppematerjal veebiplatvormil, kogus tiim 2 konkreetselt koolijuhtide töös ette tulnud juhtumeid, mille lahendamine on vajanud eetilist kaalutlemist. Selleks koostasime küsimustiku, mille abil juhtumeid kogusime, oluliseks aspektiks oli see, et üheks osapooleks pidi olema kindlasti koolijuht ning teine osapool kas koolipersonal (õpetajad, tugipersonal, juhtkond jt), teine koolijuht, lapsevanem, õpilane või kooli pidaja. Kogutud juhtumite põhjal koostasime elulised modifitseeritud juhtumid veebiplatvormile, kus osapooled ei ole mitte mingil viisil äratuntavad. Lähtudes juhtumitest töötas tiim 1 välja tugimaterjalid, milleks olid erinevaid eetilisi teemasid käsitlevad plakatid. Lisaks veebilehel kasutamisele on neid võimalik haridusjuhil igapäevaselt silme ees hoida ning tänu nendele saab haridusjuht analüüsida, mis on tema tugevused ning mida saaks endas

arendada. Koostatud materjalid on kasulikud ka õpetajatele, sest need kajastavad kõige olulisemat. Näiteks “Kuidas tööstressiga toime tulla?”, “Kuidas kolleegi toetada?”, “Kuidas kaasata lapsevanemaid?” jne.

2. TEGEVUSTE KIRJELDUS JA SIDUSRÜHMAD

Meie projekti tulemus mõjutab eelkõige haridusjuhte, kuna just neile on suunatud projekti tulemusena valmiv veebipõhine tugimaterjal, mis on neile abiks eetikapädevuste arendamisel. Tugimaterjal on kindlasti kasulik ka koolides töötavatele õpetajatele ning tugipersonalile. Eesmärk on aidata kaasa haridusjuhtide eetilise tundlikkuse suurenemisele, et nad märkaksid eetilisi dilemmasid oma töös ja igapäevaelus, võtaksid aega kaalutlemiseks ning otsuste läbi mõtestamiseks ning seeläbi aitaksid kaasa õiglasema ja eetilisema koolikultuuri kujunemisele.

Ühtlasi mõjutab meie projekt ka haridusvaldkonnaga seotud ametnikke (nt koolipidaja esindajad), kes töötavad nii kohalikes omavalitsustes kui ministeeriumis. Projekti tulemusena valminud tugimaterjali saavad nad kasutada nii täiendkoolituste läbiviimiseks kui enda teadmiste ning oskuste arendamiseks eetika valdkonnas. Õiglasema ja eetilisema haridussüsteemi kujunemiseks on väga oluline haridusjuhi ning haridusasutuse pidaja ühine arusaam ning üksteise mõistmine. Juht ei saa kujundada haridusasutust soovitud suunas, kui puudub pidaja poolne mõistmine ja tugi. Koolipidaja ülesanne on toetada ja motiveerida kooli, andes koolile tagasisidet selle kohta, mis on hästi, ja aidates koolil oma tugevusi märgata ning arendada (Sutrop, Toming & Kõnnussaar, 2017).

Selleks, et luua veebipõhine materjal eelnimetatud sidusrühmadele, koostasime elektroonilise küsitluse, mis saadeti laiali nii haridusjuhtidele kui ka personalile. Lisaks võtsime ühendust oma ala ekspertidega, et kaardistada need eetilised teemad, millega nad oma igapäevatöös kokku puutuvad. Pärast veebimooduli väljatöötamist olid eksperdid meil abiks mooduli testimisel ning andsid tagasisidet parenduste tegemiseks.

Projekti teostamisel toetume erinevatele allikatele, mis on seotud kooli juhtimisega, eetikaga. Näiteks kasutame “Hea kooli käsiraamatut”, HARNO Haridusjuhi Kompetentsimudelit, põhikooli-

ja gümnaasiumiseadust, direktori kvalifikatsiooninõudeid, erinevate haridusasutuste juhtide ametijuhendid, haridusvaldkonna arengukava, eetilise ja õiglase haridusjuhi mudelit, jne.

Materjalid on olulised, sest avavad praeguste haridusasutuste juhtide kompetentsinõuded kui ka nende ülesanded. Lisaks sellele omame paremat ülevaadet, milline peab olema hea haridusjuht, et tema juhtimisel tagaks haridusasutust edu (milline on hea kool/lasteaed ja hea haridusjuht, millised peavad olema kooli/lasteaia väärtused).

Mõned näited materjali väljatöötamise aluseks olevast kirjandusest:

- Eesti haridus- ja teadusstrateegia 2021–2035, Väärtuste ja vastutuse visioon, Ekspertühma juht: prof. Margit Sutrop, 4. märts 2019
- Haridusasutuse juhi kompetentsimudel, Tallinn 2016,
- School Leadership & Management, Formerly School Organisation, School leadership models: what do we know? Tony Bush & Derek Glover, Jul 2014.
- Virtues that create purpose for ethical leadership: Exemplary principals from Estonia and Finland. Eve Eisenschmidt, Elina Kuusisto, Katrin Poom-Valickis & Kirsi Tirri, mai 2019.
- Hea kooli käsiraamat, Tartu Ülikooli eetikakeskus, Tartu 2017
- Õpikäsitus: teooriad, uurimused, mõõtmine. Analüütiline ülevaade, Tallinn, 2017, Tallinna Ülikool
- Koolijuhtide ametijuhendid
- HARNO kompetentsimudel
- Erinevate koolide kvaliteedi kokkulepped
- Põhikooli- ja gümnaasiumiseadus; Eesti Vabariigi haridusseadus; Kutseõppeasutuse seadus; Erakooliseadus
- Kübereetika õpituba, mille läbitegemine oli toeks ja eeskujuks meie mudeli väljatöötamisel.

Täielik kirjanduse ülevaate kaust on siin:

<https://drive.google.com/drive/folders/1e4Xpjm92gYzzKy2NF87Nn74n2smNazY?usp=sharing>

Õigusaktide kaust on siin:

https://drive.google.com/drive/folders/107wnWjxepgfee6zggUlnWFIqDu_gTEHC?usp=sharing

Meediakajastus:

<https://opleht.ee/2022/05/tudengid-koostasid-eetilise-haridusjuhi-mudeli/>

Vahekokkuvõtte Tiim 1

https://docs.google.com/document/d/1MFZx4XXe9zgIWcR_zLkg0thwogNRcxQ0/edit#

Vahekokkuvõtte Tiim 2

<https://docs.google.com/document/d/1dCs1fq1TT63P6k4ujZfFnHQCBm6AtUp7/eheadingdit#h.p6t71xgm85fn>

Loodud tööriistad:

https://drive.google.com/drive/folders/1wGuRPuPaYOtX0nflGCLimd7Zp9f_aj98?usp=sharing

3. PILOTEERIMINE

Koostatud juhtumite kirjeldusi ning lahendusvorme testisime nii koolimeeskonna kui lasteaia meeskonna peal. Esimese piloodi viisime läbi 17. mail koolis ning meeskond, kes juhtumit lahendas koosnes kooli direktorist ja kahest õppealajuhatajast. Esimesel testimisel kogutud tagasiside põhjal tegime parandused lahendamise vormis, sõnastades ümber küsimused, mille osas oli testimisel vaja testija selgitusi. Meie eesmärk on, et juhtumite lahendamise vormi oleks võimalik kasutada ka kõrvalise abi ning selgitusteta. Parandustega versiooni testisime 24. mail lasteaia juhtkonna peal, mis koosnes lasteaia direktorist ja õppealajuhatajast. Esimeses ja teises piloodis kasutasime erinevaid juhtumeid.

Kokkuvõttes kulus mõlemal meeskonnal ühe juhtumi analüüsimiseks ning lahendamiseks üks tund. Testijad tõid tagasisides välja, et neljasammuline eetilise analüüsi mudel ning lahendusvormi, millesse on põimitud õiglase ja eetilise haridusjuhi mudel, kasutamine aitab hästi hoida fookust, arutelu püsib raamides ja see suunab juhtumis kirjeldatud probleeme vaatlema mitmest erinevast vaatepunktist, mille tulemusena avanevad kihid, mida muidu ei märkaks.

Lisaks testimisele küsisime tagasisidet juhtumite kirjelduste ning pakutud lahenduste kohta ka meeskonna väliselt eksperdilt. Eksperti arvamuse ja ettepanekud kaalusime meeskonnas läbi ning sobivusel tegime parandused.

4. PROJEKTI JÄTKUSUUTLIKKUS

Koolieetika ELU projekti tulemusena valmis www.koolieetika.org kodulehele haridusjuhi jaoks juhtumite ning abimaterjalidega pesa. See on avalik ning kättesaadav kõigile, omalt poolt soovime seda kindlasti aktiivselt levitada ning suunata veebileht võimalikult suurele ringkonnale kasutamiseks. Veebileht jääb kõikidele avatuks ja kättesaadavaks ka edaspidi, peale projekti lõppemist.

Projekti jätkusuutlikkust tagab veel Proovikivi hariduslik koostööprogramm <https://proovikivi.ee>. Lisaks on meie juhendajal plaanis ühendust võtta Tartu Ülikooli eetikakeskusega ja uurida edasisi koostöövõimalusi seoses õiglase ja eetilise haridusjuhi mudeli kasutamise ja haridusjuhtide eetikakoodeksi väljatöötamisega.

Kindlasti ei ole ka juhtumite kaardistamine päris lõppenud, sest erinevaid eetilisi dilemmasid tuleb ette ka edaspidi ning nende ilmnemisel on võimalik juhtumeid edasiseks analüüsimiseks koolieetika veebileheküljele juurde lisada.

5. TEGEVUSKAVAD

Tiim 1 (tööriistad) tegevuskava on leitav siin:

<https://docs.google.com/document/d/14TRO8ADRD9HrE2GFQyVbBJ0tb74EkfFY/edit?amp;ouid=116763794998382015198&rtpof=true&sd=true>

Tiim 2 (juhtumid) tegevuskava on leitav siin:

<https://docs.google.com/document/d/1i1OT3MfngQDSLmSibLOID2EqcmWD-ZId/edit?usp=sparing&ouid=109064372780571255031&rtpof=true&sd=true>

6. ENESEREFLEKSIOONID

Kätlin Takk - Projektis osalemine andis ainulaadse võimaluse koos töötada paljude erinevate valdkondade inimestega, jagada oma mõtteid ja kogemusi ning õppida läbi erinevate vaatenurkade. Koolieetika teema on minu jaoks oluline, kuna hariduse juhtimine, eestvedamine on minu tuleviku perspektiiv. Eetika ja eetiline käitumine on väga oluline igas eluvaldkonnas, eriti teisi juhtiva ja inspireeriva inimese jaoks. Usun, et projekti alguses püstitatud eesmärgid said täidetud ning grupina koostöine liikumine nende suunas aitas reel püsida. Sihikindlad ja järjepidevad kaaslased olid inspireerivad ning innustavad. Võtsin ka ise vajadusel initsiatiivi ning lõin kaasa kõiges, milles võimalik.

Kristi Kurist - Soov antud projektis osalemiseks tuli koolielus igapäevasest kokkupuutest erinevate osapooltega. Antud teema (koolijuhhi eetika) oli sellel hetkel ja ka praegu väga oluline sest puutusin sellega tööl kokku. Koolieetika loob aluse kuidas tunnevad nii õpilased, õpetajad, lapsevanemad ja teised koolitöötajad. Kooli peab juhtima inimene, kes on eeskujuks ja motivatsiooni hoidjaks kõigile kes kooliga seotud, ka kogukonnale. ELU koolieetika projekt tuli minuni väga õigel ajal, olin kokku panemas magistritöö teemat, eesmärki ja probleemi. Antud teema ühtib minu magistritööga. Projektis osalemine andis kindlust antud teemaga tegeleda ja julgust sellest rääkida. Põnev oli ka see, et kui kokku tulevad erinevad inimesed erinevate taustadega ja teeme koostööd nii tundliku teemaga, kuidas see toimima hakkab. Inimesed meie meeskonnas on tõesti koolieetika temast huvitatud ning tööd tehti tõelise pühendumisega. Mina võtan kaasa siit suurepärased kogemused: meeskonna juhi toetuse, eetika veel suurema kajastamise olulisuse (antud teemaga tegelemise soovi), üksteise toetamise, meeskonnatöö, sõnavara laienemise. Panustasin oma kogemustega. Kuna teema

on nii huvitav ja oluline, siis püüdsin panustada võimalusel ka maksimaalselt oma ajaga. Töö tegemisel seisti ühiste suurte eesmärkide nimel. Nüüd kui praktiline osa enamjaolt valmis, on ees veel suurem eesmärk viia see kõik inimesteni ja et sellest oleks tõeliselt abi haridusjuhtidele!

Kaupo Liiva - Projekti valiku tegemise tegi mulle lihtsamaks see, et igapäevaselt töötan ise ka koolis õpetajana. Olulist rolli valiku tegemisel oli see, et värskelt oli meil endal koolis ka probleemid koolijuhtide ja õpetajate vahelises suhtluses. Arvasin, et kui töötan koolis siis oleks mõistlik ennast harida koolieetika teemadel. Samuti tundsin, et saan panustada sellesse projekti just oma kogemusega, sest minu koolis oli antud projekti teema just läbi käinud. Projektis osalemisega sain väga palju targemaks just eetika valdkonnas. Isiklikult just kuidas on eetiliselt õige koolis töötades ja õpetades. Minule isiklikult oli see projekt päris koormav, sest tegevust jagus iga nädal. See oli üks põhjusteks miks valisin sessioonõppe. Õnneks oli selles projektis enamjaolt grupis töötamine ja koormust jagati mitmele ning kui keegi oli hädas, siis grupikaaslased olid väga abivalmis. Olen aru saanud, et eetika on väga oluline teema mitte ainult koolis, vaid pea igas valdkonnas ning sellest hoolimine ja kinni pidamine on väga oluline. Töötan oma igapäeva elus inimeste juhtimisega ning eetikast kinni pidamine on väga oluline. Mul on hea meel, et sain osaled ja panustada selles projektis oma teadmiste, kogemuste ja tegemistega ning kindlasti võtan omandatud teadmised kaasa ka edaspidi.

Krisli Johanson - Projektis osalemine viis mind arusaamani, et see on tõepoolest oluline teema, millele haridusvaldkonnas tähelepanu pöörata. Samuti arendas see minu enda eetilist tundlikkust ning tänu sellele oskan rohkem märgata erinevates olukordades eetilisi aspekte. Enne projektis osalemist arvasin, et minu teadmised eetikast on head. Peale kübereetika töötoas osalemist mõistsin, et on endal samuti veel õppimiskohti. Kindlasti soovin ka edaspidi selles valdkonnas panustada. Tänu sellele, et projektis olid koos erinevate erialade tudengid, andis see mitmeid erinevaid vaatenurki ning ideid. Projekti alguses püstitatud eesmärgid said minu arvates täidetud. Usun, et

antud projekti tulemus on samm lähemal eetilise koolikultuuri loomisele. Samuti loodan inimesed hakkavad sellele rohkem tähelepanu pöörama ka oma igapäevaelus.

Maike Levin - Koolieetika ELU projekt oli suurepärane võimalus panna proovile oma eetika-alased teadmised ja neid täiendada. Minu jaoks oli tegu tervenisti eetika semestriga, sest lisaks koolieetikale tegelesin eetiliste küsimustega ka teistes ainetes. Projekt osutus mõnusaks väljakutseks. Iganädalastel kohtumistel tegime ülevaateid ja panime paika olulisemad punktid ning tegevused, millega kas väiksemas grupis või individuaalselt vahepealse aja jooksul tegelesime. Meie meeskond koosnes väga erinevatelt erialadelt tulnud inimestest, kes kõik oma kogemuste ja teadmistega aitasid rikastada projekti edenemist. Meie koostöö tiimides sujus hästi, samas ei puudunud väikesed ebakõlad ja lohisemised, need aga tugevdasid meid tiimina veelgi rohkem ja saime aru, et seisame ühiselt hea tulemuse nimel.

Anna Sirak - Projektis osalemine oli minu jaoks uudne kogemus, varasemalt ei ole ma sarnase ülesehitusega projektis osalenud. Eetika on teema, millest peab kindlasti rohkem rääkima. Läbi arutelu ja kajastuse on võimalik panna inimesed selles suunas kaasa mõtlema. Eetika puudutab igapäevaselt meid kõiki, aga eriti oluline on see asutustes, kus vastutatakse noorte inimeste arengu eest. Antud teema on avardanud väga palju minu silmaringi, sest eetika pole ainult eetiline käitumine, vaid ka vastava keskkonna loomine, kus oleks lihtne (lihtsam) käituda eetiliselt.

Meie meekonnas on väga värvikad ja toredad liikmed, kes oskavad pühendunult (koos)tööd teha jäädes seejuures positiivseks. Mitmetunnised videokoosolekud küll väsitasid, aga andsid ka selgelt märku, et koos saame ülesannetega hakkama ja ületame raskused. Meil on väga inspireeriv ja positiivne projekti eestvedaja Anu, kes on alati andnud märku, et ta on meie jaoks olemas! Koolieetika projekt oli minu jaoks väga vajalik ja silmi avav!

Anneli Rõhtjuk - Elu projektis osalemine on mulle palju mõtteainet andnud, olen avastanud ennast

mõtlemast erinevatele olukordadele just eetika vaatenurgast. Eriti kasulik oli kübereetika õpituba, kus erinevates olukordades olin endamisi sisimas valmis tegema juba nõ järelandmisi, kui selgus, et tegelikkuses pole see eetiline, seega on hea pärisellu kaasa võtta saadud kogemusi. Põnev ja huvitav oli avastada eetikat ka läbi haridusjuhtide vaatenurga. Omalt poolt võin lisada, et hea tiimiga erinevatest valdkondadest on rõõm koostööd teha!

Laura Lillepuu - Koolieetika ELU projektis osalemine on tõstnud päris palju minu eetilist tundlikkust just hariduse valdkonnas. Tunnen, et selles projektis osalemine on kindlasti mulle kasuks ka tööalaselt, sest oskan lähtuda erinevates otsustes ja tegemistes eelistest lähtepunktidest. Iganädalased kohtumised ELU projekti meeskonnaga on kindlasti aidanud kaasa tõhusale tööprotsessile ja meeskonnatööle ning usun, et eduka ELU projekti läbimise võti seisnebki just selles viimases. Erinevate inimeste kogemused ja taustad, mis projekt kokku tõi, andis kindlasti suure sisendi projekti sisulisele poolele. Usun, et erinevate eetiliste teemade kohta lugemine ja eetilise materjali koostamine plakatite näol andis hea võimaluse erinevaid õiglaseid aspekte enese jaoks konstrueerida ja teadmised jäävad kindlasti kaasa käima ka peale projekti lõppu.

Merili Pilliroog - Osalemine ELU projektis “Koolieetika” oli minu jaoks hea vaheldus õpingute kestel. Nimelt oli mul võimalus süveneda haridusvaldkonda, millega ma igapäevaselt ise süvitsi kokku ei puutu. Seeläbi sain teada, millised eetilised probleemid selles valdkonnas on ning lõin projektis osaledes kaasa koolijuhtide eetilise tundlikkuse arendamisesse. Leian, et eetiline tundlikkus on miski, mis tuleb kasuks igas valdkonnas. Projekti käigus arenes ka minu enda eetiline tundlikkus, mis leiab igapäevases elus kindlasti rakendust. Lisaks sai projekti raames proovile panna meeskonnatöö oskuse ning siduda erialaseid teadmisi konkreetse valdkonnaga, millega üldjuhul kokku ei puutu. Minu hinnangul said meeskonnaga püstitatud eesmärgid kenasti täidetud. Eesmärkide täitmisele aitas suuresti kaasa meeskonna ühtsustunne, sihikindlus ning erinevates valdkondades tegutsevate meeskonnaliikmete teadmised ja kogemused.

Margit Meltsas - Otsisin endale sisukat ja mõtestatud projekti ning olles projektide tutvumisega jõudnud Koolieetika pakkumise juurde, siis tekkis koheselt seos ning soov osaleda. Osalemise soov tulenes asjaolust, et antud teema on mulle hingelähedane mitmes vaates – nii haridusjuhi, õpetaja kui lapsevanemana. Koolieetika on otseselt seotud minu õpitava erialaga ja pakub lisandväärtust haridusjuhi töös. Projekti käigus tutvusin imetoredate inimestega, kellega tekkis meil mõnus õhkkond toimetamiseks, seda siis meie Tiim 2 grupis. Üldgrupiga väga koos ei toimetanud kuid asjalikud olid kogu meie projekti liikmed. Antud projekt andis kindlasti kustumatu kogemuse teistsugusest õppimisest ehk siis mitte loengute põhiselt lähenedes vaid koostöises vormis millegi läbitegemise kaudu teadmiste ja kogemuste omandamise. Samuti võtan tulevikku kaasa järjest süveneva mõnusate jooniste, tabelite katsetamise ja oma oskuste taaskasutamise/avastamise veebilehe juures. Kokkuvõttes saan öelda, et oli mitmes mõttes kasulik ELU. Kui midagi soovitada ELU arendajatele, siis just projektijuhtimise tarkvara kasutamist tuleviku projektides kuna koolisüsteemis on IT suhteliselt nõrgal tasemel ja see oleks koht, kus saaks oma oskusi tõsta.

Sigrit Seppik - Liitusin „Koolieetika“ ELU projektiga eesmärgiga arendada oma eetilist tundlikkust valdkonnas, milles ma ise igapäevaselt ei tegutse. Oma valdkonnas tegutsedes tead ikka, millised eetilised probleemid on seal hetkel aktuaalsed. Seega oli projekti raames, süveneda mõneks ajaks hoopis teise valdkonda ning saada aimu sellest, millised eetilised probleemid seal on, üsnagi heaks vahelduseks ja loomulikult ka silmaringi laiendavaks. Projekti käigus täidetud ülesanded ning erinevate materjalide lugemine aitasid kaasa eetilise tundlikkuse arendamisele. Kindlasti rakendan projekti käigus omandatud uusi teadmisi ka oma igapäevaelus. Ühtlasi oli projektis koos niivõrd palju eri taustaga inimesi, kes oma kogemuste pinnalt said projekti panustada ning minu arvates andis just see väga palju juurde sellele, et sellised juhendmaterjalid lõpuks valmis said.

Inga Jegorova - “Koolieetika” ELU projektis osalemise võimalus jõudis minuni õigel hetkel. Just

viimasel ajal olen läbi oma töö puutunud palju kokku laste selliste muredega, kus võib kahtluse alla seada haridusjuhtide käitumise või nende poolt vastu võetud otsuste eetilisust. Perekonna järel on just kool teiseks oluliseks subjektiivseks heaolu allikaks laste elus. Seal veedavad nad suure osa oma ärkveloleku ajast. Kool on asutus, mille peamiseks eesmärgiks peetakse vajalike teadmiste omandamist, et tulevikus edukalt hakkama saada, kuid samas ei ole see laste jaoks pelgalt õppimise koht, vaid pakub neile mitmeid erinevaid võimalusi. Kõik lapsed vajavad sellist kooli, kus on arvestatud kõigi osapooltega ning on tagatud nende turvalisus ja heaolu. Antud projektis osalemine arendas minu enda eetilist tundlikkust ning usun, et läbi selle olen parem juht ning kolleeg asutuses, kus töötan. Meie meeskond koosnes erinevate erialade tudengitest, kellelt kõigilt on midagi õppida. Leian, et püstitatud eesmärgid sai täidetud ning seda toetas meeskonnaliikmete suur huvi antud teema vastu.

Meeri Ehandi - ELU projektidest kõnetas mind “Koolieetika” teema. 2021. aasta aprillis-mais osalesin omavalitsuse haridusjuhina Tartu Ülikooli eetikakeskuse poolt korraldatud veebikursusel “Sissejuhatus väärtusarendusse”. Sellest sai alguse suurem huvi eetika teema vastu haridusvaldkonnas. Osalemine selles projektis on pakkunud väga palju põnevaid arutelusid erinevatest valdkondadest rühmakaaslastega, koostööst pusimist ja lahendamist. Mis ühele inimesele on tohtu hulk materjali, on grupile läbitöötamiseks täiesti jõukohane. Osalesin projektis küll eripedagoogika tudengina, kuid ennekõike haridusasutuse pidaja esindaja rollis ja selle valdkonna taustateadmistega. Eetilise ja õiglase haridusjuhi mudeli kasutamine dilemmade lahendamisel, võimalus olla erinevates rollides ning vaadelda olukordi erinevatest vaatepunktidest, samuti kogutud juhtumitest veebilehele sobivate juhtumite tekstide koostamine viisil, et nende lahendamine juhiks tähelepanu erinevatele pädevustele selles mudelis, mis vajaksid arendamist, oli väga õpetlik ja põnev loominguline väljakutse. Koolieetika projekti väljund veebilehel on väga praktiline tugimaterjal haridusasutustele ja haridusasutuste pidajatele, mida saab pidevalt edasi arendada ja täiendada - loodetavasti hakkab see nüüd oma edukat ELU elama.

KOKKUVÕTE

“Koolieetika” ELU projekt liitis kokku mitme eriala üliõpilased ja osutus meie jaoks väga suureks väljakutseks. Nelja kuu jooksul ühendas meid kõiki üks ja sama eesmärk - kuidas ise eetilisemalt mõelda ja käituda ning kuidas suunata haridusjuhte eetilisema mõtteviisi juurde. Tegevuste käigus omandasime palju uusi teadmisi, mida saime kohe ka oma projektis rakendada. Lisaks ühistele kohtumistele, aruteludele ja harjutustele, kogusime projekti käigus eetilisi juhtumeid, valmistasime haridusjuhtidele tööriistu, kirjutasime ühiselt artikli Õpetajate Lehte ja panustasime www.koolieetika.org veebilehe arengusse.

Lühikese aja jooksul saavutasime palju ja tunneme rõõmu, et esimene samm eetilise haridusjuhi teadlikkuse tõstmiseks on tehtud. Loodame, et koolieetika teema saab edaspidi aina suuremat tähelepanu ja lõpptulemusena koostatakse ka meie haridusjuhtidele nende enda eetikakoodeks.